

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Comisar șef de poliție LUPȘA Mihai Ovidiu,
Șeful Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița-Năsăud
INSPECTORATUL DE POLIȚIE JUDEȚEAN BISTRITĂ NĂSĂUD

Fax / Telefon: 0263 232062,

E-mail: cabinet@bn.politiaromana.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 20438 / 1. JUL. 2024

RECOMANDAREA

Nr. 1111 / din 1. JUL. 2024

**referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor
și a tinerilor**

În contextul prevederilor art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor) din Constituția României, *Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu*, cu privire la situația minorilor implicați într-un incident violent petrecut în data de 27 martie a.c., pe Calea Moldovei din municipiul Bistrița, când un băiat de ani a fost agresat fizic de către doi tineri de vârste apropiate lui, în zona unui hipermarket.

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Inspectoratul de Jandarmi Județean "Gelu Voievod" Bistrița Năsăud, de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud și de la Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița Năsăud.

Inspectoratul de Jandarmi Județean "Gelu Voievod" Bistrița-Năsăud prin adresa nr. 2009802/29.04.2024 a comunicat faptul că situația minorilor, implicați în incidentul din data de 27 martie a.c. de pe strada Calea Moldovei, nu a fost adusă în atenția Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, sesizarea urmând a fi realizată de organele de poliție care instrumentează dosarul penal nr.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud, prin adresa nr. 25906/22.04.2024 a comunicat faptul că situația minorilor nu a fost sesizată Direcției și nu a fost prezent un reprezentant al instituției la audierea minorilor. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud a luat la cunoștință despre comportamentul inadecvat al unuia dintre minorii implicați în incident (

), prin adresa nr. 245347/15.04.2024 a Poliției Municipiului Bistrița, Biroul de Ordine Publică. fără a fi furnizate, prin adresa cu numărul de mai sus, informații concrete raportate la incident sau la alte persoane minore implicate.

De altfel, prin adresa nr. 21775/19.06.2024 Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița Năsăud comunică datele de identificare ale celor patru minori implicați în incidentul din data de 27 martie 2024 precizând faptul că datele de identificare ale minorilor au fost solicitate și de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud prin adresa nr. 18728/23.04.2024, fiind comunicate ca urmare a solicitării.

Cadrul legal incident:

- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;¹

Astfel, Legea nr. 272/2004 vine și stipulează clar faptul că, copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor,² iar orice acțiune care vizează un minor trebuie să se facă cu respectarea demnității copilului, ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate și nu în ultimul rând celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil³.

Mai mult decât atât, orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau **de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv⁴.**

¹ Art. 89 (1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatarei, traficului, migrației ilegale, răpirtii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenență, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc. (2) Orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza direcția generală de asistență socială și protecția copilului din județul/sectorul de domiciliu să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja împotriva oricăror forme de violență, inclusiv violență sexuală, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijență. (3) **Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.** Art. 96 (1) Orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv.

² Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 5 alin.1

³ Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 6 lit. g,h,j.

⁴ Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 96

- Constituția României, republicată;
- Codul de procedură penală;

Pentru respectarea prevederilor constituționale ale art.16, 21 și 24, la orice ascultare sau confruntare a minorului care are vârsta între 14 și 18 ani este necesară citarea părinților acestuia ori, după caz, a tutorelui, curatorului sau persoanei în îngrijirea ori supravegherea căreia se află temporar minorul, precum și a direcției generale de asistență socială și protecție a copilului din localitatea unde se desfășoară audierea.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 102/2018, constată că, pentru restabilirea stării de constituționalitate, se impune constatarea ca neconstituțională și a sintagmei „care nu a împlinit 16 ani ” din cuprinsul art.505 alin.(1) din Codul de procedură penală. În concluzie, Curtea a constatat că, în toate cauzele cu făptuitori minori, **regula instituită în art.505 alin.(1) din Codul de procedură penală este aceea a citării persoanelor expres nominalizate** și că, numai în mod excepțional, se poate deroga de la această regulă, dacă ar fi contrară interesului superior al copilului sau ar periclita, în mod substanțial, pe baza unor circumstanțe obiective, procedurile penale.

- Legea 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie⁵

- **Hotărârea Guvernului nr. 49/2011** pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state⁶.

Identificarea situațiilor de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență, asupra copilului, se realizează de către profesioniștii care interacționează cu copilul în diverse domenii de activitate, în sistemul public sau privat: protecția copilului, asistență socială, sănătate, educație, poliție, justiție etc.

Pentru asigurarea unei intervenții prompte și eficiente în interesul copilului, obligația prevăzută de Legea nr. 272/2004, cu modificările ulterioare, de a semnaliza posibile situații de

⁵ Art. 4(2) Copilul este considerat a fi în risc de separare și în anumite situații de vulnerabilitate cu care se confruntă, cum ar fi **comportamentul delinvent, părăsirea repetată a domiciliului, consumul de alcool și de droguri, tentativă de suicid și abandonul școlar, chiar dacă familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea lui nu se confruntă cu niciuna dintre situațiile prevăzute la alin. (1).**

⁶ Capitolul 1, pct. 2 Obiectivele metodologiei-cadru:

- a) să ofere un instrument de lucru pentru toți profesioniștii care intervin în prevenirea și intervenția în cazurile de violență asupra copilului și de violență în familie;
- b) să susțină intervenția interinstituțională și multidisciplinară în acest domeniu;
- c) să promoveze activitățile de prevenire a tuturor formelor de violență asupra copilului, precum și a violenței în familie

de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență, asupra copilului va fi promovată la nivelul tuturor instituțiilor care interacționează cu copilul, ca și procedura de semnalare a acestor situații și de colaborare constantă cu instituțiile abilitate în investigare. Este deosebit de important să fie puse la îndemâna acestor persoane instrumentele care să le permită identificarea corespunzătoare a posibilelor cazuri de de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență, asupra copilului, precum și posibilități de consultare promptă a altor experți/specialiști (psihologi, medici, juriști) în cazul în care suspectează că un copil este victimă. Colaborarea dintre diverșii profesioniști este esențială și pentru adunarea de informații necesare în vederea evaluării situațiilor de de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență, asupra copilului.

În anumite cazuri, o situație de risc în care se află un copil, în cazul de față, săvârșirea unor fapte antisociale, poate fi un posibil indiciu al existenței unei situații de violență/neglijență asupra copilului, dacă este coroborată cu informații suplimentare referitoare la contextul socio-familial al minorului, precum și cu unul sau mai multe dintre semnele evocatoare descrise în H.G. nr. 49/2011.

- **Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie** stabilește cadrul legal privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, statuând în mod expres că activitatea de prevenire a separării copilului de familie potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare se realizează de către serviciul public de asistență socială de la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor.

Pentru prevenirea separării copilului de familie, serviciul public de asistență socială are obligația de a sprijini familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea unui copil care poate fi în risc de separare, dacă familia, în funcție de situația economică și condițiile de locuit ale acesteia, se află în una dintre următoarele situațiile de vulnerabilitate detaliate în **art. 5 din Legea nr. 156/2023**.

De asemenea, **art. 4 din Legea nr. 156/2023** reglementează expres situațiile în care copilul este considerat în risc de separare de familie; (Art. 4 alin. (2) Copilul este considerat a fi în risc de separare și în anumite situații de vulnerabilitate cu care se confruntă, cum ar fi **comportamentul delinvent, părăsirea repetată a domiciliului, consumul de alcool** și de droguri, tentativă de suicid și abandonul școlar, chiar dacă familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea lui nu se confruntă cu niciuna dintre situațiile prevăzute la alin. (1)).

Analizând legislația incidentă în cauză, raportat la datele și informațiile transmise de către autoritățile sesizate, se desprinde concluzia că, Direcția Generală de Asistență Socială și

Protecția Copilului Bistrița Năsăud, **nu fost sesizată** de către Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița Năsăud, cu privire la situația de risc în care se află minorii

), , ( ), aceștia din urmă nu a fost asistați în cadrul cercetărilor penale, la orice ascultare sau confruntare, de către un reprezentat al Direcției,

Mai mult decât atât, minorii, prin comportamentul delicvent, sunt considerați a fi în risc de separare și în situație de vulnerabilitate, în înțelesul art. 4 alin. 2 din Legea nr. 153/2023. Ca atare, se impune sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și/sau a serviciului de asistență socială, inclusiv din prisma neglijării minorilor de către cei care trebuie să asigure supravegherea și protecția acestora.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Șeful Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița-Năsăud, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

a) Aplicarea cu celeritate a prevederilor art. 505 alin.(1) din Codul de procedură penală și asigurarea prezenței unui reprezentant al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, la orice ascultare sau confruntare a minorilor, în cadrul cercetărilor penale, care îi vizează.

b) Sesizarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și/sau serviciul de asistență socială din cadrul primăriei de domiciliu, de fiecare dată când, în desfășurarea activității, există suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare, rele tratamente și/sau situație de vulnerabilitate dată de comportamentul delicvent al minorilor, prin raportare atât la prevederile Legii nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare cât și a Legii nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

c) Instruirea personalului de specialitate, care, în desfășurarea activității specifice, interacționează cu minori, cu privire la obligațiile ce decurg din aplicarea Legii nr. 272/2004,

republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu accent pe prevederile art. 89 (1) și art. 96(1):

2. Șeful Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița-Năsăud va informa Avocatul Poporului – Biroul teritorial Cluj Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse, pe adresa de e-mail: avpcluj@avp.ro sau prin poșta, la adresa: Cluj Napoca, str. Motoilor nr.18, județul Cluj.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

R. Weber

Renate Weber

